

BIZANC

Potem, ko je zahodno rimsko cesarstvo razpadlo, se je vzhodni del države razvijal naprej pod imenom Bizantinsko cesarstvo. Bizantinsko cesarstvo je v resnici obdobje rimskega imperija. Ta del cesarstva je postal znan, ko je Konstantin Veliki prenesel svojo prestolnico iz Rima v Bizanc, prvotnem grškem imenu za Konstantinopel. Obdobje Bizantinskega cesarstva običajno razmejujemo med leti 395 in 1463. Bizanc je imel v primerjavi z zahodnim delom rimskega cesarstva mnogo prednosti. Te so bile:

- mного več prebivalstva, posledično večja vojska**
- ekonomsko so bili uspešnejši** (več rodovitne zemlje, glavna bizantinska žitnica je bila v Egiptu)
- imel je glavne trgovske postojanke (v Mali Aziji)**
- Carigrad je bil največje trgovsko središče**
- imeli so zelo pomembno valuto-SOLIDUS (zlatniki)**
- pravočasno so odstranili tuje najemniške poveljnike iz vojske**
- pritisni barbarov niso bili tako močni kot na zahodu, tudi zaradi spretne diplomacije (npr. kupovanje miru)**
- bolj utrjena mesta (Carigrad je v vsej svoji zgodovini padel le enkrat)**
- nepremagljivost na morju**

Bizanc je v tistem času veljal za eni najrazvitejših držav, ohranili so tudi dobro razvito blagovno- denarno gospodarstvo in dobro preskrbo cele države, kajti imeli so zelo dobre tehnike obdelovanja zemlje.

BIZANC V ČASU JUSTINJANA

Največji bizantinski vladar Justinjan (527-565) je vladal kot popolni vladar, ljudje so ga častili kot boga. Poskušal je obnoviti celotno rimsko državo. Pod njim je država doživela intelektualni, upravni, arhitekturni in vojaški preporod. Njegov najčastihlepnejši načrt je bil, da bi znova osvojil zahodne province bivšega rimskega cesarstva. Svojo državo je s pomočjo generala Belizarja razširil na S Afriko, Sicilijo, in večino Italije in Španije.

Justinjan je imel močno oporo v vojski ter dobro šolanem uradništvu in cerkvi. V vsej svoji dolgi zgodovini je bil Bizanc zvest tako klasični dediščini, kot ohranitvi grškega jezika in umetnosti, kot tudi krščanskim zapovedim. Bizantinci so sistematizirali rimsko pravo in uredili svoj senat popolnoma po rimskem vzorcu, zraven pa tudi močno podpirali cerkev in samostane. Rimljani so zapustili Bizancu precejšnje število pravnih nasvetov, vendar so ti s časom

postali malce zastareli in protislovni. Justinjan jih je znova uredil in posodobil v Justinjanov kodeks.

Leta 542 pa je udarila bubonska kuga in zmanjšala prebivalstvo za celo tretjino. Justinjan se je bojeval s finančnimi in gospodarskimi posledicami epidemije. Med tem so prejšnji prebivalci Italije, Ostrogoti, izkoristili priložnost za povračilni udarec. Vendar je Justinjanova vojska ponovno osvojila Italijo, vendar so se s tem samo za nekaj časa odmaknili od krize.

KRIZA BIZANCA PO JUSTINJANOVI SMRTI

Po Justinjanovi smrti so prišle na dan negativne posledice dolgotrajnih vojn, gradnje mogočnih stavb, razkošja na dvoru ter kupovanja miru na meji. Arabsko ljudstvo je oblegalo cesarstvo, zato so marsikateri prebivalci začeli dvomiti o verskih navadah in bogu. Pojavila so se razna gibanja, npr. ikonoklastov-razbijali so ikone, ter sekte monofizov – ti so pa zanikali človeško naravo Jezusa.

Vendar je Carigrjski zid zdržal napade raznih ljudstev, ter tudi številni vladarji so skušali urediti državo, kar jim je tudi uspelo. S tem je tudi država pridobivala vedno večji ugled.

Razni vladarji so želeli čim večji uspeh, zato so z raznimi križarskimi vojnami želeli povečati državo, kar ni bilo vedno najbolje, saj je ravno zaradi križarskih vojn na to država razpadla.

Kmalu je cesarstvo po različnih vojnah in obleganj Turkov in Arabcev leta 1453 razpadlo pod vladavino Konstantina XI. Mohamed II je oblegal Carigrad in le ta končno po dolgih bojih pade Turkom v roke in bizantinskega imperija je konec.

UMETNOST

Bizantinci so prihodnjim rodovom ohranili marsikateri spomenik grškega kiparstva. Kot obnovitelji grške umetnosti so tako zelo razvili sloge verske umetnosti in arhitekture, da je le ta vplivala na vse narode, s katerimi so imeli stike. V likovni umetnosti, ki je večino ustvarjala samo za potrebe cerkve, se je razvil mozaik. Delali so ga iz drobnih kosov stekla in kamenja. Slikanje ikon po cerkvah je bilo tudi zelo pogosto. Cerkev je od umetnikov zahtevala, naj napravijo njihove podobe tako, da jih bodo vsi gledalci na prvi pogled prepoznali.

KRŠČANSTVO

Bizantinci so se imeli za izvoljeno božje ljudstvo. Prestolnica je bila polna svetniških relikvij in Kristusovega križanja. Največji dosežek Bizanca je bil vpliv njegove civilizacije na okoliške narode. Pošiljali so svoje razne misijonarje

na različne dežele, da bi širili njihovo vero. V času Justinjana so marsikateri prebivalci, ki niso bili njihove vere, so bili npr. pogani; kaznovali z marsikaterimi hudimi deli ali pa so bili preganjani.

VSAKDANJE ŽIVLJENJE

Ljudje so vsakdanje življenje uživali, predvsem tisti iz višjih položajev. Hodili so v javna kopališča, gledališča z pantomimo in baletom in na viteške turnirje. Od 7. st. dalje niso več oblačili toge in so jo zamenjali z dolgim plaščem. Moški so se nehali briti in so začeli nositi turbanom podobna pokrivala.

Ženske so uporabljale za pokrivalo šal, čez tuniko so pa nosile plašč u kapuco, ki je povsem prekrila glavo. Rade so se tudi olepšale z nakitom, z zlatimi zapestnicami, ogrlicami,...

Zakonita vloga ženske v družbenem svetu je bila prednostna. Njeno doto je varoval zakon, da ji mora mož dati toliko premoženja, da bo doseglo vrednost dote.

Ženske nižje družbene stopnje so skrbele za družino.

DEDIŠČINA BIZANCA

Tukaj se je rodilo pravoslavno krščanstvo in ohranila grška kultura. Od njih so kasneje Bolgari, Srbi in Rusi sprejeli vero. To je še danes ena izmed največjih držav, tako po kulturnem in umetniškem krogu.